

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Гж. 2444/14
Дана: 19.11.2014. године
НОВИ САД

Апелациони суд у Новом Саду у већу судија Мирјане Андријашевић, председника већа, Бранке Маљковић и Вере Крстин, чланова већа, у парници **тужиоца Р. Б.** из Н. С., број ..., чији је пуномоћник Ш. С. Д., адвокат у Н. С., против **туженог Р. Д.** из Н. С., број..а, чији је пуномоћник М. П., адвокат у Н. С., ради исплате, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Основног суда у Новом Саду П2. 2731/12 од 05. фебруара 2014. године, у седници већа одржаној 19. новембра 2014. године, донео је

РЕШЕЊЕ

Жалба туженог **СЕ УСВАЈА**, пресуда Основног суда у Новом Саду П2. 2731/12 од 05. фебруара 2014. године **УКИДА** у целости и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Побијаном пресудом усвојен је примарни тужбени захтев, па је утврђено да је некретнина и то трособан стан број 15 од 97 м², на 4 спрату, а, саграђен на парцели број к.о. Н. С. 1, уписан у лист непокретности број ..., стечена у току трајања брака парничних странака, па је утврђено да је 1/3 дела описане некретнине стечено посебним новчаним средствима тужиље, прибављеним поклоном у току трајања брака парничних странака и да чини посебну имовину тужиље. Обавезан је тужени да исплати тужиљи вредност 1/3 дела описане некретнине у износу од 26.836 евра у динарској противвредности по најповољнијем курсу НБС на дан исплате, са каматом по стопи ЕЦБ од 01.02.2013. године, до исплате, у року од 15 дана под претњом извршења и да јој накнади трошкове поступка у износу од 383.850,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, у року од 15 дана под претњом извршења. Одбијен је први евентуални тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиљи исплати вредност 1/3 описане некретнине у износу од 2.995.006,00 динара са законском затезном каматом од 01.02.2013. године у року од 15 дана под претњом извршења. Одбијен је и захтев којим је тражено да се обавезе тужени да трпи предње утврђење и упис права својине у корист тужиље у 1/3 дела на описаној некретнини у јавној евиденцији непокретности. Одбијен је и други евентуални тужбени захтев којим је тражено да се утврди да су странке у току трајања свог брака, заједничким радом и доприносом стекли описану некретнину, те да је допринос у стицању странака заједнички и то тужиље у 1/3 дела, а туженог у 2/3 дела, а да је тужени дужан признати предње утврђено и исплатити тужиљи вредност 1/3 дела описане некретнине у износу од 1.995.006,00 динара са законском затезном каматом од 01.02.2013. године до исплате, у року од 15 дана. Одбијен је и захтев којим је тражено да се обавезе тужени да трпи предње утврђење и упис права својине у корист тужиље у 1/3 дела на описаној некретнини у јавној евиденцији непокретности

Против наведене пресуде, тужени је изјавио благовремену жалбу, побијајући је из свих законом предвиђених разлога, у делу одлуке о примарном тужбеном захтеву. Тужиља је уложила одговор на тужбу туженог.

Жалба туженог је основана.

Испитујући побијану пресуду сходно члану 386. ставу 3. ЗПП-а, суд је нашао да је пресуда захваћена битном повредом одредбе тачке 7. става 2. члана 374. ЗПП-а.

Наиме, у првостепеном поступку је, поред осталог, утврђено да су парничне странке супружници, који су закључили брак године. Поступак за развод брака је покренут, али до тренутка окончања главне расправе у овој парници, није окончан. Такође је утврђено да су парничне странке, у току трајања брака, стекле стан описан у изреци побијане пресуде. Уговор о купопродаји предметног стана, дана године, закључио је овде тужени са О. Д. из Н. С.. Суд је утврдио да је поменути стан у Н. С., на, купљен за укупну цену од 92.000 ДЕМ. Средства за куповину стана су обезбеђена од наследства који је тужени добио након смрти оца, те од износа који је тужиља добила на поклон од мајке. Тако, суд је нашао да је тужени у куповину стана уложио 67.000 ДЕМ (од чега 5.000 ДЕМ за пратеће трошкове), стечених продајом стана наслеђеног од покојног оца, док је тужиља учествовала износом од 30.000 ДЕМ, стеченим поклоном од њене мајке, Ш. Н., која је претходно тај новац добила на основу судског поравнања, а на име свог доприноса у стицању заједничке имовине са својим супружником. Како наведени износи нису били довољни да се подмири купопродајна цена предметног стана, као и сви остали пропратни трошкови везани за купопродају (а који се односе на посредничку провизију агенције, порез на пренос апсолутних права и такси), парничне странке су износ од 8.000 ДЕМ позајмиле од њиховог кума К. С., а који зајам је враћен након 6 месеци од стране парничних странака. Коначно, суд је утврдио да тржишна вредност предметног стана, у месецу јануару 2013. године, износи 80.510 евра. Предметни стан уписан је у јавној евиденцији као искључива својина туженог, који је се налази у његовом поседу.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, суд је нашао да је примарни тужбени захтев основан, а да евентуални тужбени захтеви, нису основани. При том, суд је пошао од чињенице да је предметни стан стечен у току трајања брака парничних странака, али не средствима прибављеним радом супружника, већ средствима из посебне имовине супружника. Ово стога што је тужени у куповину стана уложио уновчену заоставштину иза пок. оца, а тужиља новац стечен поклоном од мајке. Имајући у виду да је тужиља у куповини спорног стана учествовала износом од 30.000 ДЕМ, а да је укупна купопродајна цена стана износила 92.000 ДЕМ, суд је закључио да је 1/3 дела наведене непокретности стечено посебним новчаним средствима тужиље и да тај удео представља њену посебну имовину. С тим у вези, суд је обавезао туженог да тужиљи исплати 1/3 тржишне вредности поменутог стана утврђене на дан вештачења (80.510 евра), односно 26.836 евра динарској противвредности. Евентуалне тужбене захтеве наведене у претходном делу ове одлуке, првостепени суд је одбио.

По мишљењу овог суда, описаним поступањем, првостепени суд начинио је битну повреду одредбе парничног поступка из тачке 7. става 2. члана 374. ЗПП-а. Наиме, одлучивање о евентуалним тужбеним захтевима, у ситуацији у којој је примарни тужбени захтев усвојен, не представља само битну повреду одредбе поступка из члана 374. става 1. ЗПП-а у вези са чланом 192. става 2. ЗПП-а, већ и незаконито поступање којим је тужиљи у конкретном случају онемогућено да расправља пред судом. Ово стога што за усвајање примарног тужбеног захтева у конкретном случају нису били испуњени материјалноправни услови, док би нежалбени део одлуке којим је суд одбио евентуалне захтеве, услед неизјављивања жалбе тужиље, постао правноснажан, што би у крајњем исходишту, водило материјалној правноснажности читаве одлуке, а тиме и до дефинитивног губитка овлашћења тужиље на остварење права из описаног чињеничног супстрата. Другим речима, уколико усвоји примарни захтев, суд не сме мериторно одлучивати и пресудом одбити евентуални захтев. Ако су у првостепеном поступку начињене одређене грешке у одлучивању о тужбеном захтеву (било примарном, било евентуалном), потребно је поновити поступак пред првостепеним судом и тада се пресуда укида у целини, јер су примарни и евентуални захтев у специфичној зависној вези (конекситет). У том смислу, а будући да између примарног, и евентуалних захтева тужбе несумњиво постоји конекситет, то је овај суд, у складу са фикцијом изјављивања жалбе, у целисти укинуо ожалбену пресуду, како не би ускратио тужиљу у праву да расправља пред судом и да предлагањем доказа утиче на другачију одлуку у погледу захтева тужбе.

Погрешна примена материјалног права у делу одлуке о примарном захтеву тужбе, огледа се у следећем. Наиме, из чињеничног утврђења да је купопродајна цена за предметни стан, исплаћена делом из посебне имовине тужиље, а делом из посебне имовине туженог, произлази закључак према којем предметни стан, иако стечен у току брака, не представља заједничку сутековину парничних странака, већ ствар у сувласничком режиму. Удруживање новчаних средстава, прибављених из посебне имовине супружника, ради куповине непокретности, за последицу има конституисање сусвојине на непокретности, у сразмери која одговара односу удружених новчаних средстава. То даље значи да супружник који у јавној евиденцији није означен као власник спорне непокретности, има право захтевати утврђење права својине у идеалном делу који одговара проценту његовог учешћа у сношењу укупне купопродајне цене. Међутим, то не значи да је тај супружник, односно сувласник, овлашћен захтевати исплату новчане противвредности свог сувласничког дела од стране другог супружника у парничном поступку. Материјалноправни услови за деобу ствари у сусвојини, прописани су чланом 16. Закона о основама својинскоправних односа, док је поступак деобе прописан одредбама Закона о ванпарничном поступку. Из поменутих одредаба произлази да је цивилна деоба (деоба продајом ствари) дозвољена само у случају да се сувласници не споразумеју о начину деобе ствари, те под претпоставком да физичка деоба ствари није могућа или целисходна, тј. економски оправдана. У сваком случају, о деоби ствари на којој постоји сусвојина распавља се према правилима ванпарничног поступка, због чега сувласник не може тужбом тражити исплату новчане противвредности свог удела. Самим тим, у изостанку договора странака као сувласника о тим околностима, ни суд не може обавезати другог сувласника (туженог) да практично откупи сувласнички део тужиље.

Имајући у виду све наведено, у поновљеном поступку, суд отклонити начињену битну повреду поступка, након чега ће пресудом одлучити о примарном, а евентуално, и о осталим постављеним захтевима тужбе, те о трошковима читавог поступка.

Због свега изнетог, суд је применом члана 387. става 3. ЗПП-а одлучио као у изреци решења.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА

Мирјана Андријашевић